

2019-09 Brudd på God skikk - AFR

Finansnæringens autorisasjonsordninger (FinAut) mottok sommeren 2019 melding fra medlemsforetaket (Bedriften) om en rådgivers (Rådgiver) mulige brudd på «God skikk ved rådgivning og annen kundebehandling», jf. FinAuts regelverk § 3-8.

Bedriftens oppfatning er at God skikk-regel nr. 2, 5 og 6 er brutt. Dette ved at Rådgiveren kontaktet kunder fra det opphørte arbeidsforholdet i Bedriften, utga seg for fortsatt å være ansatt der og foreslo reallokeringer av kundens midler i Bedriften (fond) til eksterne eiendomsinvesteringer.

FinAut oversendte Bedriftens klage med dokumentasjon til Rådgiver og mottok svar noen dager etter. Av svaret fremgår at Rådgiver «dels» kjenner seg igjen i atferd beskrevet av Bedriften og «muligens» har vært diffus. Rådgiver beklager det inntrufne. Bedriften har ikke hatt mer å tilføye.

Bedriften og Rådgiver har hatt innsynsrett i saksdokumentene og anledning til bemerkninger.

Bedriftens håndtering av saken er i tråd med FinAuts regelverk.

Styret finner at saken er godt nok opplyst og for øvrig er egnet for behandling i FinAut, jf. regelverket § 3-8 f).

Saksfremstilling

Den innklagede ble autorisert som rådgiver for noen år siden og har vært ansatt i Bedriften rundt fire år. Rådgiver arbeidet med investeringsrådgivning innen fond og pensjon for storkunder og institusjonelle kunder og har ikke tidligere fått advarsel fra Bedriften eller FinAut.

Etter avsluttet arbeidsforhold i Bedriften ble Rådgiver ansatt i et nytt selskap som jobbet med rådgivnings- og investeringsvirksomhet. Rådgiver kontaktet sine tidligere kunder i Bedriften og foreslo reallokering av fondsplasseringer gjennom Bedriften til eiendom utenfor Bedriften. Bedriften har antatt at sistnevnte plasseringer var gjennom Rådgivers nye arbeidsgiver, noe som ikke er bestridt av Rådgiver.

Rådgiver ga overfor kundene inntrykk av fortsatt å være ansatt i Bedriften.

Ingen kunder har gjennomført de foreslåtte eiendomsinvesteringer, og ingen kunder er blitt økonomisk skadelidende. Noen av kundene som har solgt sine fondsandeler i Bedriften etter råd fra Rådgiver, har valgt ikke å reinvestere gjennom Bedriften. Alle kundene har valgt å avslutte prosessen med Rådgiver, som ikke lenger jobber med investeringsvirksomhet, ifølge Rådgiver selv.

Bedriften anfører i hovedsak

- Rådgiver har gitt inntrykk overfor de aktuelle kunder at han/hun fortsatt var ansatt i Bedriften, noe som var feil.
- Rådgivers handlinger innebærer grove brudd på God skikk-regel nr. 2 om profesjonalitet, nr. 5 om informasjon og nr. 6 om interessekonflikt.

Rådgiver anfører i hovedsak

- Rådgiver har ikke imøtegått Bedriftens påstander eller anførsler, og kjenner seg «til dels» igjen i den beskrevne atferd.

Finansnæringens autorisasjonsordninger

- Rådgiver beklager at kunder har oppfattet det slik at han/hun fortsatt jobbet i Bedriften og erkjenner at han/hun «muligens» har vært «diffus».
- Ved henvendelser i etterkant av mottatt e-post fra Bedriften, har Rådgiver bedt kundene i Bedriften som har henvendt seg til ham/henne om å henvende seg til Bedriften.

Styrets vurdering

Styret i FinAut skal ta stilling til om Rådgiveren har begått alvorlige eller gjentakende brudd på God skikk eller på andre sentrale og relevante atferdsnormer som er egnet til å svekke tilliten til personen med autorisasjon, til rådgivningen, saksbehandlingen eller til virksomheten, jf. FinAuts regelverk § 3-8 bokstav b). Styret skal ifølge samme bestemmelse så ta stilling til om eventuelt brudd skal medføre enten bortfall av autorisasjonen eller advarsel. Følgende forhold er særlig relevante i vurderingen saken:

«Handlingens grovhet, om kunder, markedets integritet eller bransjens omdømme er blitt skadelidende, den ansattes stilling og erfaring, den ansattes medvirkning til opplysning i saken, tiden mellom handlingen og behandling av sanksjonssaken, om advarsel tidligere er gitt samt finansbedriftens rolle.»

I denne saken er det ikke bestridt at Rådgiver overfor sine tidligere kunder i Bedriften har gitt inntrykk av fortsatt å jobbe i Bedriften og gitt råd til kunder om å omplassere midlene fra fond i Bedriften til «eksterne» eiendomsinvesteringer. Spørsmålet er om dette er i strid med God skikk-regel nr. 2 om profesjonalitet, som lyder:

«Kundebehandlingen skal være redelig og profesjonell. Rammene skal være tydelige for kunden. Når kundens valg ikke er basert på rådgivning, skal dette klart framgå overfor kunden.»

Det er de to første setningene i bestemmelsen som er aktuelle her.

Styret finner det utvilsomt at Rådgivers opptreden i denne saken ikke har vært redelig og profesjonell, og at rammene ikke har vært tydelige for kunden. Dette ved at Rådgiver har misbrukt tillitsforholdet kundene har hatt til ham/henne ved å gi inntrykk av fortsatt å representere Bedriften. Styret finner dette forholdet alvorlig, selv om det ikke har ført til faktiske reallokeringer og heller ikke har ført til økonomisk tap for kunden.

Etter styrets vurdering må det reageres tydelig på denne type rådgiveratferd.

Bedriften har anført at det foreligger brudd på God skikk-regel nr. 5, som lyder:

«Informasjonen til kunden skal være korrekt, fullstendig og ikke misvisende.»

Etter ordlyden foreligger brudd på bestemmelsen, iallfall tilsynelatende, fordi Rådgiver har gitt direkte feilinformasjon om sitt manglende ansettelsesforhold i Bedriften. Imidlertid tar denne regelen primært sikte på informasjon i tilknytning til de aktuelle investeringer, ikke om ansettelsesforhold og lignende. Etter styrets vurdering kommer derfor bestemmelsen ikke direkte til anvendelse i denne saken.

Endelig har Bedriften anført at Rådgiver har opptrådt i strid med God skikk-regel nr. 6, som lyder:

«Kundens interesse skal gå foran bedriftens og ansattes interesser. Interessekonflikter skal identifiseres og motvirkes. Dersom dette er mulig, skal kunden informeres tydelig om interessekonflikten før avtale inngås.»

Styrets oppfatning er at det foreligger klare brudd på denne regelen. Hvorvidt Rådgivers råd til kundene innebærer at Rådgivers og hans/hennes nye arbeidsgivers interesser faktisk er satt foran kundens interesser, har styret ikke tilstrekkelig informasjon til å kunne avgjøre. Like fullt foreligger en interessekonflikt som Rådgiver skulle ha fått på bordet ved å informere om de faktiske forhold knyttet til nytt ansettelsesforhold. Nå ble det gitt inntrykk av at Rådgiver var helt uten interesse i kundens valg i forlengelsen av de råd som ble gitt, hvilket er sterkt kritikkverdigg. Rådgiver skulle ha unnlatt å ta kontakt med kundene og unnlatt å føre dem bak lyset mht. ansettelsesforholdet.

Styrets oppfatning er at Rådgivers handlinger innebærer grove brudd på God skikk-regel nr. 2 og nr. 6. Det er ikke holdepunkter for at kundene er blitt direkte skadelidende, iallfall ikke økonomisk, men markedets integritet og bransjens omdømme svekkes av slike handlinger. Imidlertid bidrar det at Bedriften melder forholdet inn til FinAut og at FinAut reagerer med adekvate sanksjoner overfor Rådgiver, til at disse skadevirkningene reduseres.

Tiden som har gått mellom handlingen og behandlingen av sanksjonssaken, trekker ikke i noen spesiell retning ved behandling av saken. At advarsel ikke tidligere er gitt til Rådgiver, kan heller ikke være særlig formildende i denne saken. Det kan heller ikke Bedriftens rolle; den har opptrådt som den skulle da saken ble oppdaget og har ikke på noen måte medvirket aktivt eller passivt til Rådgivers opptreden. Styret bemerker at det var Bedriften som tok affære i saken etter å ha fått innspill fra kunder. Rådgiver har ikke medvirket til å oppklare saken før etter at den ble oppdaget, og «medvirkningen» har da skjedd ved at faktumfremstillingen fra Bedriften ikke er bestridt.

Styret finner etter en konkret vurdering at det foreligger brudd på God skikk-regel nr. 2 og nr. 6, at normbruddene er grove og at de har vært gjentagende. Styret finner det skjerpene at Rådgivers opptreden ut fra sakens opplysninger er utslag av en veloverveid handling.

Styrets konklusjon

Rådgiver fratras sin autorisasjon.

Avgjørelsen kan av Rådgiveren påklages til det særskilte klageorganet innen fire uker etter at styrets avgjørelse ble meddelt Rådgiveren, jf. regelverket § 3-8 b) siste ledd.

Oslo, 25. september 2019

Gry Nergård, Christian Henriksen, Hans Olav Rønningen, Inger Kvaal, Christoffer Hernæs